

දූෂණ විරෝධී පනතේ අදාළත්වය සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ

13(6) වගන්තිය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13(6) වගන්තිය ශ්‍රී ලංකාවේ අපරාධ නීතියේ මූලික මූලධර්මයක් වන අතර, එය අතීතයට බලපැවැත්වෙන අපරාධ නීති සහ වැඩි කළ දඬුවම්වලින් පුරවැසියන් ආරක්ෂා කරයි. 2023 අංක 9 දරන දූෂණ විරෝධී පනත නව නීති රාමුවක් නඳුන්වා දුන්නද, එහි විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක වන්නේ පනත බලපැවැත්වූ දින සිට ඉදිරියට පමණි. පනත ක්‍රියාත්මක වීමට පෙර සිදු වූ දූෂණ හෝ ඊට අදාළ වැරදි විභාග කිරීම සහ දඬුවම් නියම කිරීම සිදු කළ යුත්තේ එම වැරදි සිදු වූ අවස්ථාවේ බලපැවැත්වූ අල්ලස් පනත සහ ඊට අදාළ නීති යටතේ ය. නව පනතේ සංක්‍රාන්තික විධිවිධාන (163(f)) මගින් මෙය තවදුරටත් තහවුරු කරයි.

ප්‍රධාන තේමාවන්:

- ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13(6) වගන්තිය අපරාධ නීතියෙහි අතීතයට බලපැවැත්වීම සහ වැඩි කළ දඬුවම් පැමිණවීම තහනම් කරයි.
- 2023 අංක 9 දරන දූෂණ විරෝධී පනත ඊට පෙර පැවති අල්ලස් පනත, වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය සහ මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීමේ පනත වැනි දූෂණ-විරෝධී නීති ප්‍රතිස්ථාපනය කරයි.
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13(6) වගන්තිය හේතුවෙන්, 2023 දූෂණ විරෝධී පනත ක්‍රියාත්මක වීමට පෙර සිදු වූ ක්‍රියා හෝ අතපසුවීම් සඳහා මෙම නව පනත අතීතයට බලපැවැත්වෙන පරිදි අදාළ කළ නොහැක.
- නව පනතේ දැඩි දඬුවම් පැනවීමට හෝ නව වැරදිවලට යටත් කිරීමට නොහැක.
- පෙර නීති යටතේ සිදු වූ වැරදි සඳහා පැමිණිලි විභාග කළ යුත්තේ සහ දඬුවම් නියම කළ යුත්තේ එම වැරදි සිදු වූ අවස්ථාවේ බලපැවැත්වූ නීති අනුව ය.

වැදගත්ම අදහස් සහ කරුණු:

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13(6) වගන්තිය:

- මෙම වගන්තිය මෙසේ සඳහන් කරයි: "කිසිම තැනැත්තෙකු කිසියම් ක්‍රියාවක් හෝ අතපසුවීමක් සම්බන්ධයෙන්, එය කරනු ලැබූ හෝ අතපසු කරනු ලැබූ අවස්ථාවේ එවැනි වරදක් නොවූයේ නම්, වරදකරුවකු බවට පත් නොකළ යුතු අතර, කිසියම් වරදක් සඳහා එවැනි වරදක් කරනු ලැබූ අවස්ථාවේ බලපැවැත්වූ දඬුවමට වඩා දැඩි දඬුවමක් නියම නොකළ යුතුය."
- මෙය අපරාධ නීතිය අතීතයට බලපැවැත්වීමෙන් ආරක්ෂාව සපයන මූලික ව්‍යවස්ථාමය ආරක්ෂණයකි.
- උදාහරණයක්: "No person shall be held guilty of an offence on account of any act or omission which did not, at the time of such act or omission, constitute such an offence and no penalty shall be imposed for any offence more severe than the penalty in force at the time such offence was committed."

දූෂණ විරෝධී පනතේ (2023) අදාළත්වය:

- නව දූෂණ විරෝධී පනත අල්ලස් පනත, වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය සහ දූෂණ විමර්ශන කොමිෂන් සභා පනත (1994) ප්‍රතිස්ථාපනය කරයි.
- කෙසේ වෙතත්, 2023 ට පෙර සිදු වූ ක්‍රියා සඳහා මෙම නව පනත අනිත්‍යව බලපැවැත්වෙන පරිදි අදාළ කළ නොහැක.
- උපුටා ගැනීම: "The Anti-Corruption Act No. 9 of 2023 is not applicable retrospectively to acts committed before its enactment..."

සංක්‍රාන්තික විධිවිධාන (දූෂණ විරෝධී පනතේ 163 වගන්තිය):

- නව පනතේ 163(f) වගන්තිය පැහැදිලිවම දක්වන්නේ අනෝසි කරන ලද නීති යටතේ ආරම්භ කරන ලද සියලුම උල්ලංඝනය කිරීම් හෝ නඩු කටයුතු අනෝසි කරන ලද නීති යටතේම විභාග කළ යුතු බවයි.
- උපුටා ගැනීම: "...all contraventions or proceedings initiated under the provisions of the repealed Acts... prior to the commencement of this Act, shall be offences committed or proceedings initiated under the repealed Acts and be tried accordingly".
- මෙය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 13(6) වගන්තියේ මූලධර්මය තනවුරු කරයි.

පෙර නීතිවල අදාළත්වය (2023 ට පෙර සිදු වූ වැරදි සඳහා):

- 2023 ට පෙර සිදුවූ අල්ලස්, දූෂණ හෝ ඊට අදාළ වෙනත් අකටයුතුකම් විමර්ශනය කර නඩු පැවරිය යුත්තේ එම ක්‍රියා සිදුවූ අවස්ථාවේ බලපැවැත්වූ නීති යටතේ ය.
- මේවාට ප්‍රධාන වශයෙන් අල්ලස් පනත, වත්කම් හා බැරකම් ප්‍රකාශ කිරීමේ නීතිය සහ මුදල් විශුද්ධීකරණය වැළැක්වීමේ පනත ඇතුළත් වේ.
- උපුටා ගැනීම: "Any alleged bribery, corruption, or related misconduct committed before the Anti-Corruption Act of 2023 came into force must be investigated and prosecuted under the laws in force at the time—primarily the Bribery Act, Prevention of Money Laundering Act, and Financial Transaction Reporting Act." (සටහන: මූලාශ්‍ර වල "Financial Transaction Reporting Act" පිළිබඳ තොරතුරු අඩංගු නොවීය).

දඬුවම්:

- කිසියම් වැරදිකරුවෙකුට පනවන දඬුවම එම වැරදි සිදු වූ අවස්ථාවේ අදාළ නීතිය යටතේ බලපැවැත්වූ දඬුවමට වඩා දැඩි විය නොහැක.
- නව දූෂණ විරෝධී පනතේ දැඩි දඬුවම් 2023 ට පෙර සිදු වූ වැරදි සඳහා අදාළ කළ නොහැක.
- උපුටා ගැනීම: "...no penalty shall be imposed for any offence more severe than the penalty in force at the time such offence was committed."

උදාහරණ නඩුව (මහින්දානන්ද අලුත්ගමගේ සහ නලින් ප්‍රනාන්දු):

- නිට්‍රු අමාත්‍යවරයෙකුට සහ සහෝස සභාපතිවරයෙකුට එරෙහිව දූෂණ චෝදනා මත දඬුවම් නියම කරන ලදී.
- මෙම නඩුවේදී, වැරදි සිදු වූයේ 2015 දී බැවින්, ඔවුන්ට දඬුවම් නියම කිරීමට හැකි වූයේ එම අවස්ථාවේ බලපැවැත්වූ නීති, එනම් අල්ලස් පනත සහ ඊට අදාළ නීති යටතේ පමණි.
- 2023 දූෂණ විරෝධී පනත මෙම නඩුවට අනිතයට බලපැවැත්වෙන පරිදි අදාළ කළ නොහැකි විය.
- උපුටා ගැනීම: "While the judgment marks a strong stance against public sector corruption, legal experts point out that the sentencing could only have been carried out under the legal framework that existed at the time of the offence—primarily the Bribery Act (Chapter 26), the Declaration of Assets and Liabilities Law (No. 1 of 1975), and the Prevention of Money Laundering Act (No. 5 of 2006)."

